

N. Neikšanīts

Pādejīs gods

Komedeja 4 celiņūs (8 ainās)

P e r s o n y s:

Meikuls — saiminīks Latgolā

Katrā — jō sīva

Eduards — dāls

Salimons — Meikula brōļš

Ignats — Meikula sābrš

Justa — sīva

Mará, Aneitá — máityš

Zabalá — atraitná.

Ontá — jōš dāls

Jugasá — vacmaita

Odums Stuburs — atraitnis

Peliejs — tiergōtōjš

Svōts, máityš, sīvys, puīši

Darbeiba nūteik Latgolā, 20 godūs, laikā kod pogostā, kur nūzarisynoj darbeiba, sādžu sadola vīnsātōš.

ĪSKANÁ

Vokors Latgolys cīma īlā. Mōju rynda. Dažūs lūgūs gunš. Tōlumā dzied, garmaņkys skanis, dzierzama dzīsmá. Iz bolkom īlys molā sād, Meikuls, Salimons, Eduards, Ontá, Aneitá, Jugasá i Zabalá. Saruna riņ gausi, vysi runoj kai nagrybūt, runōtōjūs nazaverūt.

Jugasá Redz kai žauksta koklu. (*Dūmoj dzīdōtōji*) Kas tam mīru dūš.

Eduards Skaists bolss.

Jugasá Ka tik gryba bļauņ, izbļauņ jau kotrs var. I as varu. (*Eduards sazaskota ai Aneiti, sazasmaida*)

Jugasá Redz i pādejīs gods kūpā. Vāļ zīma i tūlaik izbirš kur kurīs. Tagad vysi vīnā sādžā, kai vīnā sauvī, kai vīnā saimī, a cytu vosoru — kotrs par sevi.

Eduards Kotrs sáv kungs.

Zabalá Ai jau — kungs. Bez muižys!

Salimons Slykti táv bīš, Zabalá — bez muižys, bobulš tu tagad skaitīs. Labi, ka dāls.

Zabalá Kur lai tagad likās? Būtu maņ zámá — muiža, voi koč as braņdīnu kai Meikuls bryuvātu.

Meikuls Tu klusi. Par taidom lītom kai braņdīns bōbom nav nikaida runōšona.

Zabalá Klusi voi naklusi, voi to kaidis nazyna.

Meikuls A tu klusi!

Zabalá Varu jau paklusāņ. (*Pauzā*)

Jugasá Golvonīs — kai vylks tu bīsi — vīns patš taidā vīnsātā. I kai tūražis cylvāks zynōš sīvu atrasņ.

Meikuls Nīvīns nazynōš, ka Jugasá vāļ nav appracāta.

Jugasá Nu nazasmáj — as jau nu veiru dabōšu.

Zabalá Lai jau nu Dīvs dūd, alá nazyn.

Meikuls Onti tu vari dabot. Smuks puisš i bez zámis, taišni taidis, kaida táv vajag. Táv jau zámis vasalys trejs desetinys.

Zabalá Voi to Ontái lobu máitu tryukums. Voi nā, Aneitá? Daboš pošu lobū.

Jugasá (*Miedeji*) Lai jau Dīvs dūd, alá nazyn.

Meikuls Ontá lobs puisš. Slykti tik, ka tevi, Zabalá, klausa i dzer pōrōk daudz. Tys nabogam napīstōv.

Zabalá Jys nadzárš vairs.

Meikuls Kod nūmierš. (*Pauzá*)

Zabalá (*Pīdur Ontái pi sōnim i rōda iz Aneiti*) Nu soki jai kū navin. Sād tai kai lōcš!

Ontá (*Aneitái klusi*) Voi máš ai tevi bȳtu slykts pōrš?

Aneitá (*Atsaraun*) Vāls, jau išu iz sātu. Vasaly.

Vysi Vasala, vasala. (*Pavoda ai skotim*)

Salimons Loba máita.

Meikuls Loba; nav vōrdam vȳtys. I bogota máita. Divys viņ jōs Ignatam — Mará i Aneitá, zámis daudz, kas precās, dabōš zāmi, mōjis. Ignats prōteigi dzeivōja, skaudzi pīdzeivōja. Žāl tik, ka Mará zaglá. Nav labi, ka máita taidu kaunu sātai dora.

Salimons E-e, brōleit, Mará lobōka kai vysys cytys, tik namōk ai jū apzaī.

Meikuls Kaida tī ai zagli apzaīšona. Zaglis palīk zaglis.

Salimons Aizmiersš vajag, ka jei zaglá, aizmiersš i jei. A tai zaglá, zaglá! Tai i nazagli par zagli pōrtaiseisi.

Meikuls Kur tu gudrs! Nazyn voi tai ir. A Aneitá loba máita. Loba.

Jugasá Ir cytys lobōkys.

Meikuls Tu?

Jugasá Kai nagudrs! (*Aizīt*) Vasaly.

Meikuls Žogota.

Salimons I Jugasá — loba máita. Nazyn tik, kur jei beja, kod skaistumu dalāja.

Eduards Kas skaistums? Daža skaista, a nivīns jōs nagryb.

Salimons He-he, deļ kō to táv Aneitá vairōk pateik kai Jugasá? Da, da, a veira jai vajag ōtrōk.

Meikuls Býš táv, Ontá, jei jōprecej.

Zabalá Voi Ontái lobōku tryukst?

Meikuls Kō tu kai žogota — lobōku, lobōku! Lai precej lobōku, ka var. Veritās, ka jiusim kaidis tū pošu Jugasi nanūceļ.

Zabalá Kas jū jimš?

Salimons As pīmāram.

(Katrá nu sātys sauc — Puiši vakariņōs!)

Meikuls, Salimons, Eduards Vasaly! *(Aizīt)*

(Tymsa. Lūgūs gunš. Dzīsmá i garmaņka.)

Zabalá Kas jīm — zámá, sāta, braņdīns, nauda, a mýsim — nikō. I vāļ tik vīna zīma. Nā, Ontá, mýsim vajag ceinātīs!

Ontá As jymtu Aneiti.

Zabalá Jymtu! Tá v jōjem! Kur máš liksimās, ka tu jū najimsi. Bobuļnīka maizá, dāls, — suná maizá, nu tōs tik bods.

Ontá Eduards jauksīs.

Zabalá Gon jau máš vāļ tiksīm valī nu jō. Tu apprecēisi Aneiti. Nu Maris atsakratāsīm, tū zagli nivīns najimš. Vysa Ignata zámá palikš táv.

Ontá Býtu labi.

Zabalá Gods mýsim vairs tik palicš. Pādejīs gods! Itymā godā tá v jōpajem lobōkō máita, Ontá. Tys nabogam napīstōv! *(Krota dyuri iz Meikula sātys pusi)* Pagaidi tu, brandinīk — vāļ tu tá naasi nikaidis kungs! Redž, jys tá pasoka — jám Jugasi! Vāļ tovs Eduards patš jū pajimš. *(Tymsa)*

PYRMĪS CIELĪNŠ

Salimons Meikula ustobā vej auklu. Eduards īit ustobā.

Eduards Tāva vāļ nav?

Salimons Nav i nabȳš tik dreiži, nazyni, ka šudiņ pīktdīnā, jōiĉarkoj mīstā. Vaļstš bryuviejums jau lobōks kai poša.

Eduards Tfi — kauns!

Salimons Laiks pīrašt i pošam sōkt.

Eduards Parkū ta tu nadzár?

Salimons As jau tik pušveirītš — ni preciejīs, ni kū.

Eduards To jau taišni tu varātu dzárt — ni bārnim, ni sīvai kas ļauns nu tō.

Salimons Eh, Eduard, nav jau pasaulš tai salykts, lai vyss nūtyktu kai vajaga. Tai vīnsātys, pīmāram...

Eduards Kū nu par tū! Táv jau nu vajdzāja bȳt vysvīns — cīms voi vīnsāta. (*Aizīt*)

Salimons Da, da — zaļš patš, zaļš prōts. Vysam pec pareizeibys gryuši nūtikť. Vīna līta vajaga, cyta līta — pateik. Vot i maņ — vajaga auklu veit, boroj tok mani Meikuls, a patikť — kas tá var patikť? Aukla palīk aukla. Patikť maņ varbȳt patyktu, ka maņ bȳtu sīva. Da, sīva — he, he. Eh, muļkis beju, naapzaprecieju kod sula vāļ kaulūs beja. Tagad par vālu jau. Lai palīk kai ir. A tu puika labi, ka Aneiti appreceisi vāļ cīmā, cytaidi bȳtu jōskraida verstom ik pec buĉys.

Katrá (*Īit*) Valns zyna, kaida rogonā otkon gūvim pīnu nūbūrusā. Nu pazaver patš, Salimon. Voi ta tys ir pīns? Nu treju gūvu — glōzā pīna! Nā — pagaidi tu rogonā — as zynu leidzekli. Tabaka viņ vajag, gon to tu maneisi.

Salimons Nu, nu sadūd, Katrá, labi pamateigi. Var jau bīt, ka pādejū ņaizi nūbūrá. Izīsīm vīnsātōs, nabēs kam būrť.

Katrá Smīsīs vāļ. Dūd tabaku i losīs ōrā.

Salimons As ar grybātu pazavārt, kai tī būrsi.

Katrá Navar, dūd tabaku!

Salimons Daudz tāv vajaga?

Katrá Kū vairōk, tū lobōk, styprōk īzadorbōš iz tū būrieji.

Salimons Pudu as tāv dūtu, kod tik rādžātu, ka tu vari kaut kū īpestelāt.

Katrá Kai glups! Voi to pagōjušū ņaizi veļti būru? Rozalái taidu pumpu iz pīris izbūru. As jau zynōju, ka jei vaiveiga. Līlājās — jai gūvš vīna poša vairōk dūd kai munys trejs. Rogona taida, kai bez būršonys var tik daudz pīna dabōť?

Salimons To jau tu lobōk pībūr sovom gūvim klōt.

Katrá Voi troks, as jau naišu raganāt. Lai áļnī dagtu? Par taidu grāku? As tik lai atbūrť, tys nav grāks. Nu áj ōrā! (*Salimons izīt*)

Katrá (*Aizmat durovom kōsi pīškā i krāmejās ai būršonu. Pajem lelu ponnu, īt pi golda, saslauka vysus četrus golda styurus pec kōrtys ponnā, īber tymā tabaku, īlej kaut kū nu pūda i līk krōsnī, aizlīk krōsnái dieļi pīškā, murmynoj kaut kū pušbolsā i taisa rindžus ai rūkom*) As tāv, rogonā, parōdeišu! Okla, kūrla i steiva tu maņ paliksi. Nagribeisi vairs ni muna pīna, ni sova valna! (*Kaids pīkļauvej pi durovom*) Kas tī? Navar, pagaidit! (*Zabalis bolss: laid siebrineic!*) Ai, Zabaleiť-mōseņ, pagaidi drusceņ, as tivleņ. (*Steidz beigť*)

Zabalá (*Īīt*) Kū tu, siebrineic, būri voi?

Katrá Nu kai to. Pīns gūvom otkon kai izzeists. Ejmu as slaukť — tesmini tukši. Jōrauga atrašť vaiveigū. Vot as jai parōdeišu.

Zabalá As, mōseņ, dzierdieju lobu leidzekli.

Katrá Maņ pošai lobs leidzeklis. Naseņ dabōju zynōť. Kas nu jauna?

Zabalá Voi, mōs, as pi tevá slyktā dūmā ejmu. Naļauņ Eduardam tovejām tū Ignata Aneiti precāṭ. Nav, mōs, lobs ašnis tī.

Katrá Kaida to ašnám vainá?

Zabalá As par tū Mari dūmōju — taida zaglá, taida zaglá! Nazyn, kaida tei Aneitá poša? Apprecās tovs Eduards i tūlaik tu izṛaizis redzeisi, sīva ari zaglá. Kū var zynōṭ, varbṫ obys ríaitys taidys.

Katrá Par Aneiti nikas nav dzierdāts.

Zabalá A Mará, as táv soku, šudiņ paṭ, atit mýsu sātā, cikom as pa klāvu, jei ībōž ozūtī munu jaunū lokotu, rožoncu i gryb iṭ. As capst šū cīṭ! Kū nūzogi? Prosu taišni acīs. — Zynu, mōs, zaglá! Šei sorkst i bōlej. Nikō, nikō naasūt nūzogusá. A, tá rožoncys izkreit nu ozūtis! Poša skotōs kai palāda, lelom acim. Fui, soku, kauns táv, kauns tāvam, mōtái. Šei nikō, gryb iṭ. Jau jei pi durovom — skotūs skustená styureiṭs ozūtī. Bṫtu aiznasusá kai sovu ai vysu zagšonu. Redz, kaida palaidná! Apprecās Aneiti tovs Eduards, bṫs nu sīvys mōsys kauns.

Katrá Kū nu, naīt jau īgōṭņūs.

Zabalá I pīna gūvš ari jūs sātā daudz dūd. Brīsmēigi daudz. Voi tik nu Aneitá nabṫs nu tovom sovom pībūrusá.

Katrá Aneitá jau smejās par būršonu. Natiṭ.

Zabalá Nu kai zini, mōs, poša vaineiga bṫsi. Poša sovu bārnu sorgoj, vīneigīs táv. As sovu Onti ari sorgoju — dzārā agrōk, tai dzārā. Tagad ni, vairs. As nadūdu naudys, cytur nav kur jimṭ, i nadzer. As tagad pīcojūs — bṫs cylvāks. Nadzárš, apzaprecās — varās dzeivōṭ.

Katrá Da — Ontá tovs šmuks puisš, palaidnis viņ.

Zabalá As dūmoju — nabṫs vairs palaidnis. Zyni — mýsim zámeitis nav. Bobuli máš. Vysi iziṭs vīnsātōs, mýsim vajdzās nūjaukṭ ustobu — kur liksimās? Vajag tagad vysus pīrotus kūpā likṭ. Eh da! Nu išu, mōs. Vasala. A tu padūmoj! (*Aizīt*)

Katrá Ak tu lopsa taida. Tai runoj, tai runoj — kai septeinim sprygulim kuļ. Sovam Ontái tu tū Aneiti grybātu, naba nu kaidš nazyna. Pagaidi, nikō nabȳš — precej viņ tū pošu Mari, ka grybi, tū zagli. Tik paṭ bogota kai Aneitá. Tū zagleibu, tū lobs veirs var ai pōtogu izzvejōṭ nu kaulym. Lopsa tu, Zabaleiṭ. Voi tik tu pi munom gūvom naasi vaineiga? Nu to as táv ar tū tabaku! Ībūršu as táv! Pagaidi maṇ! (*Aizīt*)

Mará (*Pazagšu ĩt, soka klusi*) Lobdīn. (*Apzaver*) Voi to nivīna nav? (*Atsasāst*) Šymōš mōjōš ĩprecās munu Aneiti. Laimeigō! Mōsená! (*Raud*) As ari grybu loba bȳṭ. Grybu, a navaru. Bazneicā Jaunovai Marijai zvierieju nazagṭ. A kai ĩraugu skaistu, svešu lītu — tai gribīs, tai gribīs pajimṭ. Naĩrādž mani ļaudš. (*Īrauga iz vadža jūstu, čyukš*) Skaista jūsta. (*Celās gryb ĩṭ paceļu*) Nā! (*Raud*) Kō pec lai as bȳtu vysslyktōkō nu máitom, vyspādejō? (*ĩt atpakaļ pi jūstys, ĩtSalimons*) Kod jau zaglá — lai zaglá! Pajimšu. (*Pajem jūstu, strāči tur, pakar atpakaļ*)

Salimons Jám jūstu, krystarāit.

Mará (*Sastyngst izbailōš*)

Salimons Jám. As táv dōvynoju. Nūdarās pyuram.

Mará Krystāv Salimon, navajag! Nasoki nivīnam! Navajag, nasoki, nasoki, krystāv! (*Raud*)

Salimons Parkū nā? Jám! (*Īt Eduards i Aneitá*) Veritās, kū as Marái izdōvynōju! Skaista máita Mará, vāļ skaistōka bȳš ai munu jūstu.

Aneitá Mareiṭ, tu tá? Áj iz sātu, áj, mōseṇ. (*Mará aizīt, jūsta tai ap vydu. Pec strāčis ĩmat jūstu pa durovom.*) Kaunu viņ dora šei Mará.

Salimons Aneiṭ, máit — jei ža slyma. Ōrstāt jū vajag, na lomōṭ. Aiznāš jai jūstu, lai volkoj i nanūjem. Atcerāsīs i nazagš. (*Aizīt*)

Aneitá Kaidš kauns mȳsu sātai.

Eduards Kotrai sātai sova nalaimá.

Aneitá Kas ta jiusim, Eduard, par nalaimi?

Eduards Na vīna viņ. Mōtá ai sovu myužēigū būršonu. Taišni kauns. Jei aizmierst, ka golvonīs ir gūvš pareizi borōt. I nikai as jai navaru īskaidrōt, ka gūvom pīnu tok ai būrveibom navar atjimt — natiç.

Aneitá Nav jau jei vīneigō taida.

Eduards Zynu jau, i tys vāļ vairōk sōp. Pamieginoj tu, Aneitá, jai tū īskaidrōt. I tod tāvs ai sovu braņdīnu...

Aneitá Da, ai braņdīnu nav labi. Zyni...

Eduards Da?

Aneitá Nazynu — kai lai pasoka. Zyni — vajag izamanāt.

Eduards Deļ kō?

Aneitá Taipať.

Eduards Tūmār — kū tu zyni?

Aneitá Nazagryb tāv sacāť. Lobōk, ka tu nazynōtu.

Eduards As grybu zynōť.

Aneitá Zabalis Ontá nalik mani mīrā. Lai as ejmūt pi jō par sīvu. Smejās — tu mani najimšūt. Tu mōceits cylvāks, as vīnkōrša, zaglis mōsa as. As bāgu nu jō. A vakar as dzierdieju, ka jys puišim sacā — vajagūt tovu tāvu policejai izrōdāť par braņdīnu, tod itupynōšūt tovu tāvu cītumā i tu bēšūt katordznika dāls.

Eduards Dūmoj tai nu maná valī tikť!

Aneitá Da. (*Pīzaglauž*)

Eduards To as dareišu tam vysam beigys. Salauzšu vysus bryuviejamūs vodus. Iznycynōšu vysu, tūlaik vairs navarās bryuvāť sovu pūsta dzyru. I bēš vysim draudim gols.

Aneitá Tāvs dūsmōsīs, ka tu jauksīs jō lītōs.

Eduards Navar tok tū vairs ilgōk pacīst. Kai lōsts guļ šys kauns iz m̄ysu sātys. Myužēigys bailis nu policejis, slapsteišonōs, draudi. Beigšu kotrā zinī. Aizīšu mežā i sajakšu vysu tī. Vysu.

Aneitá Uzmaneigi. I tūmār dreizōk. Ītupynōš vāļ tovu vacū cītumā.

Eduards Zyni, as lobōk pabīdeišu tū Pelieju — padraudeišu jam. Jys baileigs i liksīs mirā. Nabȳš, kas nūjimš branđīni tāvam.

Aneitá Tai gon bȳš lobōk.

Eduards I kōzys dzársim ōtrōk, lai Ontá nazapyulej par veļti.

Aneitá Da.

Eduards Kōzys pec tāvu tāvu parašom, ai dzīsmom, stōmačim, svōtu braukšonu. Da? Pādejū ŗaizi cīmā.

Aneitá Kai sābru veči syrdōs, nagryb pavysam iȳ vīnsātōs. Žāl gon škiertīs nu cīma dzeivis. Tok vīnsātā bȳš lobōk, a atlykušū laiku sādžā dzeivōsim ai vakareišonom, jautri.

Eduards Da, to nu izamoņ — vīnu vokoru pi jiusim ībraukš svōti.

Aneitá (*Pīzaglauž*) Labi. Braucit pareit! Niu išu iz sātu. Tik tu nu tō Ontis pīzasorgoj. Jys Zabalis pīrunōts, nazynkū var izdarāt. (*Aizīt. Eduards pavoda.*)

Salimons (*Īit*) Vysi tik dūmoj par sevi, vysi par sevi. Eduards ari — muns tāvs, muna Aneitá, muna, muna... Par Mari napadūmoj. Mará loba máita. Bȳtu loba sīva. Īsvōtōšu jū Stuburam. Atraitnis gon jys ir i napavysam jauns, a gon lobs bȳš. Tūŗaiz ta jiuš vysi acš īplāssit, kod Mará par leigovu kliuš. Vajag tik dabōȳ zynōȳ, kod Eduards braukš svōtūs. Pi ŗaizis tod.

Eduards (*Īit*) Gribieju ai tevi parunōȳ. Táv bȳš jōbrauc ai mani svōtūs.

Salimons Kas to táv vairs svōtūs! Par vālu — agrōk vajdzāja.

Eduards Máš grybom, lai nūteik pec vacom parašom.

Salimons Tai gon labi. A kod to tu?

Eduards Pareit.

Salimons Navaru, žāl — navaru. Maņ jau reit nu reita jōīt. Lelys dareišonys.

Eduards Atliç.

Salimons Navaru. Taišni pareit maņ tei lelō aizajimšona.

Eduards Nu to b̄yš ai tāvu jōrunoj.

Salimons I kōzys dreiz?

Eduards Da, tivleņ pec tam pi bazneickunga, sarakstās i pec trejom nedeļom gotovs b̄yš.

Salimons Laimá táv, Eduard. (*Verās pa lūgu*) Kū tys Peliejs tá vaicoj; tāva tok vāļ nu tierga nav.

Eduards Ā, Peliejs! Maņ ai jū kas svareigs jōrunoj. (*Aizīt*)

Salimons Da, da, pagaidit viņ, gon jiuš pareit vysi acš īplāssit par Mari. Ka tik Stuburu izadūtu pīrunōt tik ōtri. Pareit! He — gon jau, leidz pareitam daudz laika. (*Izīt*)

Eduards (*Īīt ai Pelieju*) Maņ, Peliej, ai tevi styngra runa runojama! Tu liç munam tāvam mīru!

Peliejs Tovam tāvam mīru? As jau nikō nagrybu. Jys maņ nalīk mīra. Jys nu maná gryb i gryb.

Eduards Lai voi kai, a tu pasoki, ka policeja jiusim ir iz pādīm i ka jiusim obim sovs veikals ir jōbeidz. Tai ka jiuš ai braņdīni beidzit! Saprūti, Peliej?

Peliejs Kas táv, Eduard, nūticš? Tu tak beji gudrs puisš. As asmu ai mīru moksōt vairōk. Desmit santimu iz kvartys vairōk. Nu? — lai īt? Jiusu braņdīns tik lobs. As jimšu tagad vairōk i moksōšu vairōk.

Eduards Klausīs, Peliej! Tys ir muns pādejīs vōrds — ka tu maņ naapsūly — reit pač pīteikšu policejai, lai tupynoj jiusus obus cītumā.

Peliejs Eduard, — padūmoj — naudená!

Eduards Tu naapsūly?

Peliejs Apsūlu, apsūlu! Kas tāv nūticš?

Eduards Naprosi. Taipaṭ nasaprassi. Nu i tagad vari gaidāṭ tāvu i pastōstāṭ tū, kū as tāv sacieju. (*Aizīt*)

Peliejs (*Vaibstōs i miedej*) Ak tu kozys kōja! Nu, a mani tu napīkrōpsi! Pagaidi!

Meikuls (*Īt īreibš*) Kas to tāv, Peliej, kū tu tá dori?

Peliejs Prīcojūs par tovu dālu.

Meikuls Aha — slykts dāls? Grybātu tu sāv taidu.

Peliejs Pasorg Dīvs. Papatātu as ai taidu dālu.

Meikuls (*Draudūši*) Peliej! Klausīs!

Peliejs Da — klausīs! Zyni, kū jys šudiņ izgudrōja? — Mūsus obus policejai izdūšūt. Lai tūlaik bryuvejūt i dzerūt mās obi cītumā.

Meikuls Troks.

Peliejs Aha! Lobs dāls?

Meikuls Nudi troks!

Peliejs Maņ beja jōzvierej, ka as najimšu nu tevá vairs braņdīna i ka tu vairs tū nabryuveisi. Dzierdieji?

Meikuls Puteklī samalšu! Ak tu šmurguļš. Pārts par moz. Taidu štuku jys maņ tá. Nu paga!

Peliejs Maņ moz laika. Lai palīk pa vacam. Tik tu uzmaneigōk, lai Eduards nikō namona.

Meikuls Namona, namona! Jys maņ pamanās. Pošam likšu dzeiṭ. Nadzeiṣ, lai īt kur gryb.

Peliejs Kai tu gribi. A jūkus nadzeņ, maņ cītumā nazagryb sādāṭ. Eduards ir tovs dāls, jys, likās, jūkus napazeist! (*Gryb īṭ*) Konnys nūliṭ tīpaṭ — loba vīta. Tik moksōšu as tagad mozōk par šū jūku.

Meikuls Peliej, najūkoj!

Peliejs Divdesmit santimu par kvartu mozōk.

Meikuls Troks; bryuvāj patš.

Peliejs Najimšu.

Meikuls Dūmoj — as par breivu dūšu.

Petējs Pīcpadsmī santīmu mozōk.

Meikuls Nā!

Peliejs Pagaidom tik. Cikom Eduards apzamīrynōš.

Meikuls Nu lai īt, bet pagaidom tik.

Peliejs I lobu, kai vysod.

Meikuls As nāišu sovu firmu būjōt!

Peliejs Nu vasals.

Meikuls (*Dusmōs*) Ak tu puika! Kū tu vāļ naīzdūmōsi. Nūpārt taidu iz beņča izstīptu ai grūžīm, to zynōtu kai klausāt.

Eduards (*Īīt — verās tāvā*)

Meikuls Kur tu leiņ, Eduard, nasovōs dareišonōs!

Eduards (*Smaida*) Kū?

Meikuls Voi as asmu tovs tāvs?

Eduards Esi.

Meikuls Nu to tu zyni ari — izvīššu nu sātys — āj tūlaik pasauli lōpāt.

Eduards Beīdz, tāvs, ai braņdīnu.

Meikuls Kai tu vyspōr dreiksti tai mani komandāt! As asmu tāvs, a tu tik dāls. Tāv ir jōklausa!

Eduards Naklīdz tāvs. As gribieju ai tevi par cytu lītu runōt. As grybu precāt Aneiti. Tāv jōbrauc pareit pi Ignata ai mani sadzārt Aneiti.

Meikuls Nabraukšu!

Eduards Tāv.

Meikuls As soku, ka nabraukšu! Āj patš. Tu maņ tá naasi nikāids saceitōjs. Ka tu mani tá mōceisi dzeivōt, to tu zyni! — Maņ vāļ ir prōts i spāks. Dzeivi nūdzeivōju bez tevā i nikod nabeju pādejis. Vāļ as prasšu ari tagad iztikt bez tovom gudreibom.

Katrá (*Īīt*) Kō tu tá dauzīs. Zyrgs naizjiugts, bļautīs. Pīzadziers otkon?

Meikuls Otkon maņ tá jauns pavielnīks? Klusi! Eduard, marš izjiudz zyrgu! (*Eduards aizīt. Nūaun zōbokus. Apzagulst.*) Dāls tik paņ nagudrs kai tu. Taidš patš bōba! Pamesšu sātu pyrmijam garomgōjiejam, na tovam svātpauram. Ejmit obi jiuš bobuļūs. Nabryuvāņ braņđīnu — muļkis taidš! Voi to nauda kabatu dadzynoj?

Katrá Mīrā, nu mīrā! Guli.

Eduards (*Īīt, atsasāst, gryb pec strāčīs kaut kū prasāņ, Katrá tam parōda ai rūku — «Narunoj», tod iz veira pusi — «Lai guļ — bỹš ņaizi mīrs».*)

ŪTRĪS CIELĪŅŠ

Ignata sāta. Aneitá, Justa, Jugasá, Zabalá, Ignats.

Aneitá Mām, beidz dreizōk!

Justa Naizatrauņ, maitiņ. Gon vyss bỹš tai kai vajag.

Jugasá Meikuls ni i ni nagribāja braukņ leidza. Dori, soka, kai gribi, as nā. Navar zynōņ par kū šys tai. Aneitá tak jam pateik.

Ignats Šys par tū braņđīnu asūt sazaneidš ai Eduardu.

Jugasá Ak par braņđīnu? Kū to šī? Sadalāņ navar voi?

Justa (*Dusmeigi verās*) Tok nā — Eduards nagryb, ka Meikuls dadzynoj tū nūlōpeitū.

Jugasá Ak to Eduards nagryb? Nu, verīs, kū to šys tai. Ontái pīmāram braņđīns pateik, jys var vasalu kvartu izdzārņ elpu naatviļņ, vāļ tūdīn līlājās — dzierdieju.

Aneitá Lai nu Jugaseiņ — kū tys tovs Ontá.

Jugasá Šmuks puisš. Tik drusku palaidnis, a šmukum-šmuks. Paṭ maṇ pateik.

Ignats Ehe, Jugasá — kurs to táv napateik? Býtu lobōk poša kaidam patykusá.

Mará (*Īit*) Meikuls jau zyrgu jiuudz.

Justa Tu, máitiņ, izarūš skaistōka. Tu jau tagad paliksi vīneigō izdūdāmō.

Mará (*Nūrej osoru*) Kas mani jimš?

Ignats Kū nu, Mareiṭ? Jimš, parkū najimš? — jōgaida. Gon jau — atīš tovs laiks.

Jugasá Kū var zynōṭ, Ignat, kū var zynōṭ. Skaistys máitys palīk bez veira. Skaistys i bogotys.

Ignats Kai tu?

Aneitá Šur, Mareiṭ, mýsim laiks gierbtīs. (*Obys aizīt*)

Justa Nu tai, to nu vyss tai kai vajaga. Dzárṭ jōdūmoj jī atváss pošī.

Ignats Skaidrs! Meikuls i tukšá? Tys navar býṭ.

Zabalá Voi tik nu Aneitá sameklāja vysu dōvynōjamū. Jōdōvynojo grūži, saga zyrgam. Šudiņ tok býš jau lelīs ols — vedieju kōrta.

Justa Áj, mōseņ, pasoki, lai naaizmierst. (*Zabalá aizīt*) A tu, Ignateņ, nazaskūpoj — lai to nu Aneitá daboj vysu lobu. Mará jau palikš vacmaitōs. Taipaṭ myužu nūdzeivōš, jai navajdzās. Zámis pusi, lūpu pusi, vysu tū lobōkū Aneitái.

Ignats Tu, sīv, taidōs litōs nazamaiš. Marái nikas natikš atrauts. Tai Salimons soka i tai býš — kū var zynōṭ? Nakaitynōsim Dīvu.

Justa Lai nu Dīvs dūd.

Ignats (*Pi lūga*) Nu ĩbraucá pogolmā, jōit satikṭ. (*Izīt*)

Justa (*Nervezej, skraida pa ustobu*) Ka tik nu vyss labi, ka tik ļaudš nasmīdynōṭ. (*Ignats, Meikuls, Eduards ĩt*)

Eduards Lai býš pagūdbynōts Kungs Jezus!

Justa Myužeiģi myužam. Siestitās nu mīl̄y cīmeni. (*Kliust sirsneigi laipna*)

Meikuls Paļdis, paļdis, saimineic. Kur to jaunivá, kur Mará?

Justa Īšu pasaukt̄. (*Izīt*)

Meikuls Ir taida meiklá kaimiņ — kod soka: sábrš pi sábra zyrgā brauc?

Ignats Tik gūdūs — kōzōs, krystobōs, bāřōs.

Meikuls Ā, pošu golvonū izlaidi — šudinejū — svōtūs brauc! Nu munys sātys, brōļ, leidz tovai kōjom dreizōk tikť kai zyrgā, a máš braucám — na jau veļti.

Ignats Da, kaimiņ. Pareizi, pareizi.

Meikuls Nu, cikom sīvīšu nav, soki kaimiņ, kū dūsi máitai pyurā.

Ignats Skaidri i gaiši, pa sovejām nūrunōsim — tagad — pusi lūpu i pusi zámis. Īš Mará pi veira — tūřaiz ka gryb — vysu zámī, tik Marái jōizmoksoj jōs pusá naudā. Lūpus Mará poša pajimš. Mýsus vacūs jōjem Eduardam ai Aneiti, lai vairōk veču sātā bȳtu. Mōjis, škiuni, seikumi īš mýsim leidza, tys tai kai mýsu pošu pyurs. Labi?

Eduards Labi.

Meikuls Tu nasajauč — namaisi kōrteibu. Soki, Ignat, — naudenis táv ari ir? Kai ai tū?

Ignats Naudená, kai jau gudrōk, — cikom máš ai vácini dzeivi, pi mýsu bȳš, lai máš mīlōki bȳtu. Kod nūmiersim, lai palik Eduardam ai Aneiti. Taipať cyti seikumi.

Meikuls I tagad — pyuru lobu i kōzys pamateigys. Da?

Ignats Da, da!

Meikuls Nu to as ar soku — labi. (*Sasyt rūkom*)

(*Īt Justa, Mará, Aneitá, Jugasá*)

Ignats Mōť, máš sovu padarājam — pyurs nūrunōts, máita sasvōtōta.

Jugasá Nu to jōpasoka sābrim.

Aneitá Jugaseiņ, navajag.

Jugasá Vajag, vajag. Eh ta padzīdōsim šudiņ. (*Jugasá aizīt*)

Meikuls Šur, Eduard, inássim bucenī. (*Meikuls i Eduards izīt*)

Ignats Sīv, dūd tū lobōkū goldā. Taidš gūds, rats gūds. Seiksts Meikuls iz naudu. Grybātu munu naudu sovā kabatā, kauns tik sacāt dūd šur! Nikō nabȳš — vāļ maņ bȳš ai tevi daži gadeni kūpā jōnūdzeivoj. Bet jōizmyn ari šam iz sákstis — jōprosa kū šys ai Eduardu ecejās. (*Meikuls i Eduards ūit i inas krītņu bucu ola i butelis*)

Meikuls Tu, Eduard, tagad taisi valī tū vepruku.

Ignats Da — i máš vāļ parunōsim. Aneiņ-máit — paleidž Eduardam.

Redž, Meikul, — tagad maņ taida moza praseišona nu tevá.

Soki — kū tu ai tū Eduardu? — voi jiuš tai nūpītni nasateikot?

Meikuls Kū nu? Jōparōda dažraiz tāva dyurá, ka iit prōtā sovvalāť.

Ignats Dyurá, dyurá — a kod tu vīnraiz sažadusmoj i nūroksti cytam sātu — kū tūraiz?

Meikuls Voi to as troks?

Ignats Zyni, lobōk tōļōk nu grāka — gona tu esi valdiejš, nūroksti sātu Eduardam.

Meikuls Tagad nā. Mȳsim sovi riekini. Jys mani dūmoj mōcāt, a as jū — rādžās, kuram spāka pītikš, kurs pyrmīs sazaliķš. As jau nu nā! Ka jys ir gudrs, tū jau as patš radzu i saprūtu. A as tok asmu tāvs i saiminīks i jam maņ jōpaklausa.

Ignats A kas to tys ir, kimā jiuš nasateikot?

Meikuls Ir jau sova zynōšona.

Ignats Voi tik tys nav braņdīns?

Meikuls I ka ar?

Ignats To jau tu pateišam naasi gudrs. Kū tu vāļ pliesīs? Voi ta nu táv vāļ par moz? Ka jau nagryb Eduards, to navajag. Jam ža

tagad tei dzeivõšona. Tovam myužam taipat pītikš. I tei bryuveišona ari pādejõ līta.

Meikuls Voi to naudys moz vajaga? Vīnsātā taida lela mōja īsõkta — pušūtra stõva tai kai nivīnam, ai stykla balkonu i lelim lūgim. Vot!

Ignats Vot! Vot! Kai atrasš policeja tovu bryuveišonu, tai īsādynõš cītumā, bjš tūražiz tāv aiz reštom i balkoni, i lel̄ lūgi. Zyni, as tāv soku — beidž tu lobōk bryuveišonu i nūroksti sātu Eduardam. Patš aizāj pensejī — aizkrōsnī. Dzeivõsim tūlaik vysi mīrā. Lai īt jaunī pi võrda.

Meikuls Maņ vāļ peipá pošam nu zūbim naizkryta.

(Siņčõs dryuzmejās ļaudš. Sõk dzīsmi.)

Nu ir laiks, nu ir laiks,

Aneitái i padzīdõt,

Sabraukuši precinīki,

Sõkš Aneiti byldynõt.

Kari nōcá, kari nōcá,

Na vysim kari nōcá,

Maitu mōtái kari nōcá

Par maitinis aukliejumu.

Oi māmená, oi māmená,

Nu sabraucá sveši ļaudš,

Boltu kávi, klybu kōji,

Vīnu slīci kamanenis.

Kas jiuš deida, sveši ļaudš,

Ka jiuš sātā nasiedit?

Voi jiuš deida teiri rudzi?

Voi drabenis kubulā.

Justa *(Aneitái)* Gribieji pec vysim tāvu lykumim veiru dabõt tagad klausīs, kū tá tāv sadzīdõš.

Aneitá Voi ta nav skaisti? Tik skaisti seni vōrdi.

Meikuls Pīmiņ, Justa, kai tovā laikā beja, lelū olu viņ dzārám trejs
dīnys. Ā, — Ignat?

Ignats (Ļaudim siņçōs) Nōcit īškā. Nōcit apdzīdōt, munys máitys
laimi. Dabōsit olu, dabōsit sīru. Pastōstit, kas Eduardam
vainis. (*Ļaudš dzīd*)

Nīka ļaudš gūda gryb,

Kas nīkam gūdu dūš?

Ni dublim-i zīdi auga,

Ni nīkam-i gūdu dává.

As redzieju Eduardeni,

Cyuk ai kozu ecejom,

Cyuka kvīcá, koza brācá,

Eduards leidza trallynōja.

As redzieju Eduardeni,

Snaužom orkla galenī.

Garam ejmu namūdynu,

Puišam kauna nadarieju.

Eduardam nabogam

Lela škodá nūtykusá.

Suni biksis apāduši,

Syksna viņ i palykusá.

Ignats Redz, redz, kas tū b̄ytu dūmōjš!

Meikuls Kū izgudroj! Nīkō — olu dūšu cik lein — pastōstit, kas
leigovai vainis. (*Ļaudš dzīd*)

Ignatam šmuka máita,

Sorkonim vaidzenim,

Tik viņ beja tei nalaimá,

Kairō kōja izlyuzusá.

Atsastōji, tautu máita,

As jau tevi napreceišu.
Div krekleni mugorā,
Obi divi navālāti.

Navar vairs, navar vairs,
Bagateibys savaļdāt,
Valk kažuku mugorā,
Cikom kraklu izmozgoj.
Aneitái mōsenái,
Trejs kabatys lyndrakā.
Vīnā veizis, ūtrā zāčis,
Trešā vacs susekleiņš.

(Ļaudš sazakust — skots pogolmā. Tī kuri ustobā verās pa lūgu laukā)

Bolsi Paza kas tī?

- Mōseņ — tys jau Salimons.
- A, kas tys ūtrīs?
- Valns, kur dūšeigs — tys nav bodā dzeivōjš.
- Tys ža Stuburs.
- Kaidis Stuburs?
- Atraitnis nu Lauku cīma, tápaņ kaimiņūs.
- Kuram sīva nūmyra aizpārņ?
- Nui — ka, tys!

Meikuls *(Pi lūga)* Tys tok Salimons?

Eduards I Stuburs.

Meikuls Kū-t šī?

Bolsi Svōtūs atbraucš.

- Pec Aneitis?
- Nu na jau pec Maris! Vaicoj kai glups!
- Aizagulāja! Nūkavieji, brōleiņ!

(Salimons ai Stuburu īt īškā)

Salimons Voi, voi — kas ļaužu! Kas ta tá?

Ignats (*Justai*) Tok laikam máitys vārtīs atbraukuši.

Justa Tai izaver.

Ignats Aneitis voi?

Justa Nu na jau pec Maris.

Ignats A kū to Salimons? Voi to nazyn, ka leidza brauc.

Justa Áj nu saprūti Salimonu.

Ignats Vāļ nikō nasoki, sīv. Navar zynōt, kura rūzá izzīdās. (*Ļaudš dzīd*)

Rasni kungi sabraukuši

Volūdeni apāduši.

Být volūda runōjama,

Dīvam gūdu pasaceitu.

Stenāt steņ, krekštiņ krekst,

Tik runōti narunōja,

Mozam koza ībadāja

Volūdeni vādarā.

Ignats Mīrs nu mīrs, gona izrīsīt vālōk. Lyudzu cīmeņus dziļōk.

Sokit vajdzeibu.

Salimons Nav jau lela.

Stuburs (*Salimonam klusi*) Kura? Soki kura?

Salimons Kura tāv lobōk pateik?

Stuburs (*Rōda iz Mari*) Maņ tei bōlō patyktu.

Salimons Tei ir eistō. (*Ignatam*) Máš, Ignat, mozā dareišonā.

Stuburs Da máš dziedājam — jums gūtená pōrdūdama.

Ignats Ā — gūtená? Da, da.

Justa Gūtená? (*Ignatam*) Nudi svōts! Redz — Aneitá napalyktu siežūt — nabytu Eduards, bytu Stuburs.

Ignats Maņ likās tu moldīs, vāciņ.

Justa Gūtená? Nu gūtená pagaidom nav pōrdūdama, a partū ka atbraucát ļūti prīceigi. Lyudzu siedīt. Mýsim tá cīmeni šudiņ.

Stuburs Tai, tai. Maitini izsvōtojit?

Ignats (*Salimonam*) Ei, Salimon, soki patīseibu — kaida vajdzeiba.

Salimons Naba nadzierdieji — gūteni pierkļ.

Ignats Ei — kai durns. Sīvu meklāj?

Salimons Sīva ar nūdarātu.

Ignats Aneiti?

Salimons Voi Aneitá viņ pasaulī?

Ignats Tai i soki — Mará?

Salimons Rádzās, rádzās.

(*Laudš dzīd*)

Kū tu rōdi viedereni,
Viederená dyžumeni,
Ni tys pīasts, ni tys pīdzarts,
Lela boda izapliets.

Lelu ceļu atbraukuši,
Být kū cīmam atvaduši,
Šī tik leidza pajāmuši
Kozys bōrzdu ozūtī.

Justa (*Aneitái*) Redzi, maitiņ, kaidš gūds — jau tu sasvōtōta, a vāļ
tevi vārtīs brauc.

Salimons (*Izīt i īnas dažys butelis, kurys leidza atvastys*) Škidrumu
nav drūši vodōt, lobōk mās tū iztukšōsim tápaļ. (*Stuburam*)
Nazaver tik daudz Marī, gon vāļ pīzaviersi. Parunoj lobōk ai jū.

Stuburs (*Naveikli īt pi Maris*) Hm, hm.

Mará (*Nadrūsi atsavalk*)

Stuburs Jiusu cīms izīt vīnsātōš?

Mará Da.

Stuburs M̄ysu ari.

Mará Da?

Stuburs Jiusim vīnsātā tikpaļ zámis b̄yš cik cīmā beja?

Mará Da.

Stuburs Maņ ar.

Mará Da?

Stuburs Tys ir tovys mōsyst leigavainš?

Mará Da.

Stuburs I tāv ir?

Mará Nā.

Stuburs A tu šmuka máita. Dyžan šmuka.

Justa Kū tu, máitiņ — pacīnej cīmeni, nasiedi tai klusi.

Mará As tivleņ. (*Aizīt*)

Stuburs Vīneigō jiusim palīk, māmeņ?

Justa Da — vacōkū šudiņ sadzerom.

Stuburs Nagribāsīt atdūt.

Justa Kuru?

Stuburs Itū — kura aizgōja.

Justa Kū? Itū? Tu kō tai prosi?

Stuburs Hm, hm. As tai...

Justa Nā — nudi — kū tu — tāv Mará pateik? (*Nasaprasšonā it pi Salimona*) Salimon — Stuburs pec Maris? Pec Maris? Ak Dīvs, kur to beja maņ golva? Kur Mará? (*Aizīt*)

Salimons (*Stuburam*) Nu kū saceisi?

Stuburs Zyni kū — runōsim vysu skaidri.

Salimons Pateik?

Stuburs Dyžan pateik! Pazasteigsim — vāļ apprecās kaidš cyts. Sadzārsim šudiņ paņ.

Salimons Ai, ai — brōleit, cik tu sprytns. Nu sātys navarāja izkustynōt i tá, pazaver, kū jys dora!

Stuburs Nā, as nūpītni.

Salimons As jau ar. Nu labi — kas maņ, maná pec koč reit laulojitās.

Stuburs Tik tu pasoki tū tāvam. (*Īt Mará*)

Salimons Nā — nu sōkuma jōprosa Marái pošai. (*Marái*) Redzi, krystaīnait — Stuburs lōga puisš. Nav jau pavysam jauns, a lobs, oi cik lobs! I gryb tevi precāt.

Mará (*Sazabeist*) Mani? Mani, na Aneiti?

Salimons Skaidri, ka tevi. Voi tu esi gōjieja? Padūmoj.

Mará Mani?

Aneitá Mareiņ, kas tāv ir?

Mará Nikas. Mani precāt!

Justa (*Īzasteidz*) Mareiņ, maitiņ. Cik as asmu prīceiga par tevi, maitiņ. Cik as asmu laimeiga. (*Raud*)

Aneitá A kas to tá nūteik? Kō tu raudi, mōņ?

Justa Stuburs precās Mari.

Aneitá Mari?

Mará (*Stōv kai sastyngusá*) Mani?

Justa Kaida laimá tāv, maitiņ!

Aneitá Kū nu tu, mām. Áj, Mará, áj, ka jys tāv tai pateik! Áj, mōs!

Mará (*Atsadzeivoj*) Īšu. Da! As Īšu! (*Smaida*) Lai izīt i pādejō maita pi veira. Pasoki, krystāv Salimon, ka as asmu ai mīru.

Salimons (*Tyvojās Ignatam i Stuburam, kuri sazarunoj*) Mará ir ai mīru i kū tu, Ignat?

Ignats Kū as? Ka jau pošā ir gōjieja.

Stuburs I patīσαι jei gryb?

Salimons Gryb, gryb. Tova laimá. (*Pyuļš apstōj Mari apsveic*)

Bolsi Divejis kōzys izraž! — Prīceiga sāta.

— Prīceiga sāta.

— Kaida laimá Marái.

— Kū saceisi — itaida, itaida i daboj veiru.

— Pyurs, as soku, pyurs.

— Maita jei šmuka.

— Šmuka, šmuka. (*Ļaudš dzīd*)

Redz izauga div maitinis
Obys divys leigavenis
Div bōlenim byldynōt,
Div bōlenim vyzynōt.

TREŠĪS CIELIŅŠ

1. aina

Meikuls ustobā. Katrá, Salimons.

Katrá Vysta dzīd šudiņ gailá bolsā. Nabyš labi. Nabyš labi.

Salimons Vysta nikas. A ka Meikuls jūprūjom bryuvej braņđīnu i pōrdūd Peliejam kai agrōk — tī nu gon nabyš labi. Dabōš zynōt Eduards, bjš otkon streids.

Katrá Kū tys Eduards, kai mozs! Naba nu vacū ōzi pōrtaiseisi. Lai bryuvej, ka bryuvej. Nasaprūtu kas tī ļauns.

Salimons Tī nav kō nasaprašt. Voi braņđīnu taisa dīnā? Vysim radzūt? Nā. Naktī, paslapšus. Zūg ari taipaṭ. Tei vysa gudreiba. Dori tu, kū var darāṭ vysim radzūt — bjš labi.

Katrá Nu, tys tik lykums taidš, a tai var.

Salimons Nazkū var! — Cylvāku nūkauṭ ari var, a lykums taidš.

Katrá Nu tī bausleiba! Dīvs!

Salimons Kū nu tu zynī par Dīvu. Tycātu Dīvam, nabūrtu tik daudz.

Katrá Tū var.

Salimons Kas tāv tū sacā? Voi tu bazneickungam prasieji?

Katrá Nav kō prasāṭ.

Salimons A tu paprosi, paprosi. (*Gailš dzīd*)

Katrá Otkon! Nā, nabyš labi! Nabyš labi. (*Krystōš*)

Salimons Maņ jau nalabi palik nu tovys bubineišonys viņ. (*Aizīt*)

Katrá Kai nagudrs. Vysta dzīd, gailá bolsā — kas tī lels var bīt.

Peliejs (*Īīt, apzaver.*) Eduarda nav? Kur vacīs?

Katrá Peliej, lyudzams, naāj tu pi m̄ysu. Pamanās Eduards — b̄yš slykti. Dzeivojīt ai Meikulu tī pa kryumim, naleinit tá ai sovu braņdīnu.

Peliejs As tik naudu atstōšu Meikulam. (*Dūd naudu Katrái. Aizīt.*)

Katrá Nalobs prōts maņ šudiņ. Kas b̄yš, kas b̄yš?

Zabalá (*Īīt*) Vasala, siebrineic.

Katrá Vasala, vasala.

Zabalá Ontái izagribāja braņdīna, mōseņ. Voi navarātu dabōt litruku. As samoksōšu.

Katrá Kur tu tik loba? Poša samoksōsi Ontái?

Zabalá Šudiņ taida dīna. Var dabōt?

Katrá Nā, Zabaleiņ — mās vairs naturom.

Zabalá Kai nā? Voi to Peliejs nabeja niupaņ tá?

Katrá Kas Peliejs? — As soku, nav.

Zabalá Nu maņ jau, mōseņ, vīnu var. Pa draugam.

Katrá Navā, navā.

Zabalá Ka nā, nā. (*Gryb īņ*) Da — šudiņ pi Ignata vakareišūt.

Katrá Da, nu i?

Zabalá As taipaņ. Vasala. (*Aizīt*)

Katrá Vasala. Nā, kas tam pasaulám šudiņ ir? Vyss īt ačgōrni. Zabalá poša pierk Ontái braņdīnu. Nav labi. Vajag koč kū darāņ. (*Izīt*)

Eduards (*Īīt*) Peliejs otkon tá. Tai tod tūmār tāvs nav beidzš. Šūnakt paņ, tivleņ saļaukšu vysu, lai nikod vairs navar atsōkņ. Taidš kauns! Pa nakti, pa mežu, nu gūdeigijīm ļaudim slapsteidamīs. I to vāļ ai taidu draugu kai tys Peliejs! Fui! I ka vāļ policeja atrass.

Salimons (*Īīt*) Voi tu iz vakareišonu?

Eduards Tagad nā. Krystāv, soki — tāvs vēl nabeidzā ai branđīnu?

Ka jau Peliejs tá, to nabeidz?

Salimons Nā, Eduard, nabeidz.

Eduards Ū — sajakšu, tivleņ īšu i sajakšu vysu, tai, lai ni pādu napalīk. Tá vajag jaunai dzeivái pamatus likt, teirai, čaklai, gūdeigai, a vēl aiviņ dubli pa kōjom.

Salimons Tik vajag uzmaneigi. Šudiņ īsōka jaunu parteji dadzynōt — redzieju aiznásá rudzus. Vajaga zynōt, kū darāt, cytaidi var nalaimá nūtikť.

Eduards To áj tu leidza, krystāv.

Salimons As?

Eduards Áj, tu ža mani saprūti. Áj!

Salimons Labi.

Eduards Beidzūt nu šō pūsta būsīm valī.

Salimons Tāvs būs dusmeigs.

Eduards Gon jau. (*Obi aizīt*)

Meikuls (*Īīt ai Pelieju*) Labi, ka satyku tevi, bŷtu tu tī pa kryumim mani mekliejš.

Peliejs Laidŷ tu mani tagad gulāt. Nūgloboj mani. Īš Eduards, īraudzās, bŷš slykti.

Meikuls Kū Eduards? Jys jau tagad okls aiz laimis. Kotru vokoru pi Ignata, kūpā ai sovu leigovu.

Peliejs Ka tik naatīt šur.

Meikuls Nu to áj gulāt. Tī aizkrōsnī gulta. (*Peliejs īlein aizkrōsnī*)

Katrā (*Īīt*) Meikul, Meikul, nav nu tevá prōta. Kū tu tū Pelieju tá kai jaunkundzi vodoj. Vodōsi tik ilgi, cikom Eduardam gaisš pacīteiba. Tai kai mozs.

Meikuls (*Dusmeigs*) Kas táv? Tu klusi, tu klusi!

Katrā As nakluseišu.

Meikuls Tu kluš.

Katrá Šudiņ vysta dzīd, gailá bolsu — nabýš labi. As táv soku, lič tam
Peliejam mīru i lič tai bryuveišonai mīru.

Meikuls Tu klusi. Cytaidi as táv parōdeišu taidu vystu i gaili!

Katrá Meikuleņ mīlýš, as tevi lyudzu.

Meikuls Kluš.

Katrá Kai mozs!

Meikuls Kluš, roгона.

Aneitá (*Īskrīn*) Kur Eduards?

Katrá Navā. Voi to nav pi jiusim?

Aneitá Nav.

Katrá Nazynu. Naseņ vāļ sātā beja. Býš aizgōjš pi jiusim.

Aneitá Kod býš pasokit lai īt. Šudiņ lela vakareišona. Dzīdōsim,
doncōsim.

Katrá Labi, labi, maitiņ.

Aneitá (*Nūbučoj Katri*) Atáj tu, māmeņ, iz vakareišonu.

Katrá Kū nu as? Lai jaunī. Maņ jau i nabýš laika.

Aneitá Ka býš, atáj. Da? Tu ar, tāv. (*Aizīt*)

Katrá Mīla maitinā, loba sīva býš Eduardam. Loba. Býtu tu maņ
taids veirs.

Meikuls (*Verās iz Katri, jai naveikla pauzá*) Durna! Gveļž pošā nazyn
kū. As — kai Aneitá! Tfu — tu valns!

Katrá Vyss táv nav pa prōtam! Vylks!

Meikuls Tu klusi!

Katrá Kluseišu jau kluseišu.

Jugasá (*Īīt*) Vasaly.

Katrá Vasala.

Jugasá Ejmu pi tevá, Meikul.

Meikuls Nu kū saceisi, žogota?

Jugasá Žogota. Býš táv žogota, ka as narunōšu.

Meikuls Nu kū to tu niu runōsi?

Jugasá Tu braņdīnu taisi? Taisi, a?

Meikuls (*Nūzabeidš*) Kas táv?

Jugasá Nu to gaidi policeji iz kokla.

Meikuls Kū tu gválz?

Jugasá As táv soku i to tu niu zyni. A kas gveļž, tū rádzās vālōk.

Vasals. (*Lapni aizīt*)

Meikuls Troka!

Katrá Aha — tai táv i vajag.

Meikuls To itai Eduards!

Katrá Patš esi vaineigs, seņ vajdzāja beigť.

Meikuls Poša dāls! Nūsisšu! Nudi nūsisšu! Ak tu naškeists gors!

Katrá Ai tevi jau cytaidōk navar.

Meikuls Kluš, rogona!

Peliejs (*Pabōž golvu*) Voi to jiuš klusom navarit? As grybu gulāť.

Katrá To redž gon, kū tei vysta šudiņ dzīdōja. Ak to beigsi gon řaiz ai braņdīnu.

Meikuls (*Mat tai ai skrūzi*) Voi tu kluseisi řaiz!

Katrá Tai táv i vajag!

Meikuls Peliejs, celīs! Tu nagudra — kas to táv par lobumu, ka mani īsādynōš!

Katrá A, kas maņ loba, ka tu ād munu myužu?

Meikuls Kluš.

Katrá Kluseišu, jau kluseišu. Varu pagaidāť ai runōšonu.

Meikuls Kluseisi?

Katrá Izarunōšu kod tu siedeisi.

Meikuls (*Vard dūsmōs*) Kluseisi řaiz? (*Gryb sist*)

Katrá (*Bāg i durovōs vāļ parōda māli*) Eh.

Peliejs (Izlein nu aizkrōsnis.) Kō tu gribi?

Meikuls Zyni — tá jau ļaudš runoj par policeji. Jōit iz kryumim nūvōkť vysu fabriku.

Peliejs Nā, as nā!

Meikuls Kai tu nā?

Peliejs Kū? As iz mežu tagad? Lai mani — policeja? Lai as sādātu?

Meikuls Ak tu itaids? Nu pagaidi — Judašs!

Peliejs As iz sātu. As tik tai — braucu, pa celām ībrauču, as nikō nazynu, kas maņ?

Meikuls Āj pi valna! (*Aizīt*)

Katrā (*Īīt*) Nu kū? Izagulieji? Policeja tevi meklej.

Peliejs Kū? Mani policeja? Kū tu Katrā?

Katrā Nu da, ka tevi.

Peliejs Zyni Katrā, tu maņ atdūd tū naudu, kū as tāv īdevu paturā?

Katrā Voi to tu maņ tū īdevi tik paturā?

Peliejs Nu da paturā. Atdūd, Katrā!

Katrā (*Stypri*) As jau dūmōju, ka tys par braņdīnu.

Peliejs Naklīdz tik stypri.

Katrā (*Styprōk*) As dūmoju, ka par braņdīnu.

Peliejs Kuš! Atdūd naudu. As tik īdevu paturā.

Katrā As otkon īdevu Meikulam paturā tovu naudu.

Peliejs Oi tu gudra bōba! Oi tu gudra!

Katrā (*Verās lūgā*)

Peliejs (*Ari verās baileigi*) Kas tī ir? (*Katrā klusej*) Kas tī ir?!

Katrā (*Vīnaldzeigi*) Laikam policeja.

Peliejs Kū tu soki. As tik taipā? garam brauču, ībrauču.

Katrā (*Skali*) Pec braņdīna?

Peliejs Nabļaun, kuš! (*Aizasteidz*)

Katrā (*Izvalk naudu nu ozūtis*) Redz i as nūpeļņieju. Daudz naudys!
A kū tys Meikuls? Ka tik naizdora kaidu muļkeibu. Jōskrīn
Eduardam pascā?

Salimons (*Īīt*) Kū tu tá?

Katrā Salimon, mīlēs, kur Eduards?

Salimons Kū tu gribi?

Katrá Policeja meklej braņđīnu. Meikuls aizskrāja — nūsisņ Eduardu.

Salimons Policeja?

Katrá Da. Jugasá sacāja.

Salimons Nu policeja vairs nikō naatrasņ. Máņ vysu sajaucám. Braņđīnu izlājam. Vysu izsvaidājam. Nivīns tī tagad nikō nasaprasņ.

Katrá I Meikuls Eduardu?

Salimons (*Pi lūga*) Kas to tá? Policeja?

Katrá (*Pīskrīn pi lūga*) Policeja! Ak, ļauteni!

2. aina

Ignata sāta. Vakareiņona. Ignats, Justa, Aneitá, Mará, puiši, raitys.

(*Dzīd*)

Tōli dzeivoj muna mīlō,

As navaru sazatikņ.

Jimšu stallī siermu zyrgu,

Braukšu mīlū apzavārtņ.

Da pušcelá nadabrauču,

Nūzazvīdzá kumielenš.

Da vōrtim i nadabrauču,

Iztak mīlō raudōdama.

Vīnu rūku vōrtus vārá,

Ūtru slauka asareņ.

Naraudņ gauži, muna mīlō,

As jau tevi napamesšu,

As jau tevi napamesšu,

Myužam cytu namekleišu.

Kaids puisņ Kō tu, Aneitá, šudiņ tik skumeiga?

Kaida máita Īsim lobōk jautru rūtali.

(Vysi dzīd, divi pōri dejoj tautys deji)

Ignats Kō, Aneitá, dagunu nūkōri?

Justa Lai jau. Voi to jaunivá lai loksta? Gon jau vāļ pīlakstās.

Aneitá Skumeigs prōts šudiņ.

Ignats Zynoms jau. Eduarda nav.

Kaida máita *(Pi lūga)* Nazyn, kas pībraucá?

Ignats Kū Dīvs atnásá, jōit apzavārt. *(Izīt)*

(Vysi dzīd)

Atbraucá, atbraucá, nazkaidi gosti,

Atvádá, atvádá sprōgušu kuci.

Paļdis i, paļdis i par vadumeni,

Kas nabogam i lobōku dūš.

(Ignats i Stuburs īit. Stuburs ai saini rūkā.)

Vysi Ū...

Justa Ak, mīl̄š znūteņ.

Stuburs Īzagribāja Mari rádžāt, nu i atbrauču.

Justa Redz, máitiņ, kur lobs veirs b̄š.

(Vysi dzīd)

Paļdis i, paļdis i par vadumeni,

Kas nabogam i lobōku dūš.

Stuburs Ah nabogam gon! Nu paga! Ša Mará! Ša dōvynys.

Justa Taisi, máitiņ, valī. *(Vysi apkōr̄t Marái, jei taisa saini valī. Sainī lokots, drābis, dažaidys rūtys, soldonumi. Vysi pōrsteigti.)*

Stuburs Aha — kas lobōku dūš?

Mará Paļdis, Odum.

Stuburs Jám — vyss tovs. I vāļ i vāļ dabōsi.

Mará *(Dūd konfektis meitom i puišim)*

(Vysi dzīd)

Lobs ai lobu sazatyka, leigū,

(Mará sazakušţ kai nu sastynguma, apmat jaunū lokotu ap placim i tāloj dzīsmái leidza, dzīdūt vōrdus, cyti pīdzīd)

Steidzās mani aprunōţ, tradi-ridi-rā,

Steidzās mani aprunōţ, tradi-ridi-rā,

Ka as moza augumená leigū,

Maņ pošai bāda beja, tradi-ridi-rā,

Maņ pošai bāda beja, tradi-ridi-rā,

Mozi muni augumeni, leigū,

Grozna muna volūdená, tradi-ridi-rā,

Grozna muna volūdená, tradi-ridi-rā,

Sūli spieru, zámá reibi leigū,

Vōrdu soku meţi skaņ, tradi-ridi-rā,

Vōrdu soku meţi skaņ, tradi-ridi-rā,

Bolsi *(Paklusom)* Pazaver, kaida Mará!

— Skaista máita!

— Par vysom skaistijom skaistōkō.

— Dzeivōji blokus i nūgulieji, svešs atgōja i pajámá.

— Pazaver kai dzīd, i dejoj.

Justa *(Ignatam)* Pazar, cik Mará laimeiga.

Ignats Lobu veiru Dīvs devş, par tū laimeiga.

Justa I kai dzīd, Pyrmū ņaizi dzieržu.

Ignats Gulāja jei leidz šam. Kai apmyrusá beja.

Justa Salimonam taisneiba beja. Sacāja — bŷş lobōkō máita.

Mará Puiši, máitys! Tagad vysi kūpejū daņci.

(Sazastōj pōrūs — sōc dzīsmi i dejoj.)

Aneitá Kur tys Eduards tik ilgi?

Ignats Nazabeist, máit, napamásş tevi. Par dzili izavārá!

Meikuls *(Pieški izasteidz zvrājūşom acim)* Kur ir jys? Kur? Nūsisšu
kai suni! Kai suni! Patş ai sovom rūkom.

Ignats Kū, Meikul, tu, kas táv nūticş?

Meikuls Ū — naškeistels! Tū as táv soku, Ignat, — lai tova ríaita it pi jō voi naīt, plyks jys tagad nu šō breiža kai jārs. Lai mani zámá aprej, ka as naizpiļdeišu tū. Atdūšu sātu pyrmijam preteim-gōjiejam.

Ignats i Justa Meikul, kas táv ir, apzamīrynoj!

Meikuls Jys mani komandās, ak tu šmurgulš. Jys maņ jauksīs? Vylka bārns.

Ignats Meikul, esi tok cylvāks, kas táv ir?

Meikuls Nūsisšu! Patš sovom rūkom. (*Izskrīn*)

Justa Kas jam nūticš?

Kaida sīva (*Īskrīn*) Mīl̄ ļauteni — policeja ībraucá!

3. aina

Tōs pošys sātys priškā. Eduards it. Salimons izīt nu sātys.

Salimons Eduard tu? Tāvs niupaž beja tá. Klīdzá — nūsisšūt tevi! As pasceišu, ka as izjauču vysu bryuvejamū ireici.

Eduards Nā, soki ka as.

Salimons Maņ b̄jš vīglōk.

Eduards As nagrybu malu. Jau tai gon nateireibys m̄ysu sātys dzeivī.

Salimons Táv b̄jš slykti nu tāva.

Eduards Lai.

Salimons Uzmaneigi, Eduard! Sātā policeja ībraucá. Vaicōš braņdīnu.

Eduards Maņ tagad vīnolga. Lai tāvs dora kai gryb. Tu áj iz sātu, apzaver kū policeja.

Salimons To nu áj otrōk īškā. Aneitá tevi gaida. Beistās — ka nanūteik kas slykts. (*Salimons aizīt. Eduards gryb īiņ īškā.*)

Ontá (*Izīt ai mītu*) Lobvokor, Eduard!

Eduards Lobvokor, Ontá. Parkū naáj īškā? Korsts?

Ontá Korsts... Eduard, as grybu táv pascāt — lič Aneiti mīrā. Aneiti as grybu!

Eduards Kū nu, Ontá? Voi to tova gribeišona? Býtu Aneitá gribiejusá, býtu tevi pajāmusá.

Ontá Ak to tu viņ tys lobōkīs? To naliksi jai mīra?

Eduards Kū nu, Ontá?

Ontá Nā?

Eduards As jau táv sacieju. (*Pazagrīž gryb īt, Ontá syt ai mītu Eduardam. Eduards pakreit, Ontá aizskrīn. Strāči dzierđ tik dzīsmi nu sātys.*)

Aneitá (*Durovōs tāvam*) Nā, tāt, as īšu pazavārt, kur Eduards.

Ignats Nakš tagad, kur tu vīna?

Aneitá Tápať par dōrzu; as dreīži. As navaru. Naz, kur jys palīk? (*Aizsyť durovys, gryb īt, īrauga cylvāku zāmī, attaisa durovys i klīdz.*) Tāt, ļaudš! (*Vysi steidzās ōrā*)

Aneitá (*Pīzasteidz pi gulušō, pazeist Eduardu.*) Eduard! Ak Dīvs!

Ignats Kas táv, mait!

Bolsi Eduards! Eduards!

— Troks Meikuls!

— A vysu — braņdīns!

— Vacīs valns!

— Tāvs dālu!

— Pakōrš jū tagad!

Justa Dzeivs vāļ.

Ignats Pacelit. Nássim ustobā.

Katrá (*Īt nu tymsys*) Ļaudš, kas tá? Kas tá?... (*Ļaudš gryb jū aizturāť, jei izalauž.*) Eduard! dielen! Eduarden! (*Sabryuk*)

Ignats Braucit pec bazneickunga, pec ōrsta!

Meikuls (*Īt nu tymsys, verās nasaprasšonā.*)

Ignats Celit — nássim ustobā. Uzmaneigi.

Meikuls (*Īrauga Eduardu i sastyngst baiļos*)

Katrá (*Īrauga Meikulu*) Tu, vacis valns! Kū tu izdarieji? Tu! Tu! Nūsisšu tevi. (*Uzbryuk jam*) Sapliesšu tevi. Kai tevi, malnu, zámá nosoļ! (*Cylvāki aptur jū. Eduardu īnas ustobā. Vysi ūt īškā. Palīk Meikuls vīns ai nūkūrta golvu.*)

CATŪRTĪS CIELĪŅŠ

1. aina

Meikula sātā. Eduards jau izavasalōjš, vāļ vōrgs i bōls, i Aneitá.

Eduards Naz, kur tāvs šudiņ tik ilgi?

Aneitá Žāl beja tova tāva pec tōs nalaimis. Lykōs, ka vītu beja pazaudiejš pasaulī. Staigōja kai pa sapynim.

Eduards Meiksts tagad palyka tāvs.

Aneitá Dōrgi tys moksōja, Eduard. (*Pīzaglauž*)

Eduards Tagad jau bēs labi.

Aneitá Navajdzāja tik Ontis žālōt.

Eduards Parkū?

Aneitá Tu vīnmār soki — vajag bēt taisneibai. Vysam pec lykuma, vysam pec nūpalnym. I kū Ontá ir peļniejš?

Eduards Jys tū izdarāja mōtis savuiceits.

Aneitá Tūmār izdarāja.

Eduards As jau pōrdūmōju. Ka jū ilyktu cītumā, tod jys bētu pavysam pazudš cylvāks. Tagad turpretim jys ir munōs rūkūs i as jū raudzeišu izstumt iz celá.

Aneitá Maņ nu jō baiļ. Padūmoj, Eduard, — bētu jys styprōk isitš i...

Eduards Nadūmoj par taidom lītom.

Aneitá Kū to tu dūmoj ai jū darāt?

Eduards Dreiš tu redzeisi — as aizsyutieju mōti pec jō i Jugasis.

Aneitá Jugasis?

(Īt Katrá i Jugasá)

Jugasá Loba dīna!

Eduards Loba dīna, Jugasá.

Katrá Ontis nabeja sātā, a leidz kū atīš, Zabalá jū atsyutās.

Eduards Labi, mōṭ. Paļdis.

Aneitá Mōṭ, as tāv paleidzeišu.

Katrá Šur, maitiņ. Tu maņ taida gudra.

Aneitá Tu pōrōk mani liláj, māmeņ.

Katrá Gudra, gudra! Kai to ai tū tabaku beja! As dūmōju, ka tei kaida lela gudreiba, a tys tik vīnkōrši tik, lai tesmiņus padarāṭ ryugtus i lai lelī teli nazeiž pīnu! Vysa būrveiba! I as tū naiḍūmōju. A tu gon! I as vāļ čyukstieju būrveibys vōrdus! Nā — taišni kauns!

(Obys nūdarbynōtys pi ceplá)

Eduards Jugasá, kū tu dareisi vīna poša vīnsātā izgōjusá?

Jugasá Gryuti b̄yš, Eduarden.

Eduards Veira tāv vajaga. Veirīša sātā.

Jugasá Oi, kai vajaga.

Eduards Radzu jau. Bez puiša sāta kai bez golvys.

Jugasá Kur lai jem, Eduarden? Kur lai jem tū golvu?

Eduards Padūmōsim.

Jugasá Kur lai jem? Ontá nagryb. Svešs beistās. I nu kō beistās? Nu, ka maņ daguns na tik smuks — lela bāda! Na jau ai dagunu cylvāks dzeivi dzeivoj, na ai dagunu cylvāks mīļoj. Cytaidi — kas maņ vainis? I zámeitá ir. I sāta ir. I nauda ir.

Eduards Soki, Jugasá, — gribi Onti?

Jugasá Grybu.

Eduards To tu jū dabōsi. Tik tāv jōklausa maņ.

Jugasá Vysu dareišu. Vysu. Kod tik b̄ytu.

Eduards Bjš.

Zabalá (*Ītt*) Loba dīna.

Eduards Loba dīna.

Zabalá Edz, edz i Jugasá tá.

Jugasá Kas táv bādys!

Eduards (*Jugasái klusi*) Esi mīlōka, tei tok tova nōkūšō veira mōtá.

Eduards Nu, nu?

Zabalá Kū tu ai tū Onti grybi?

Eduards Tys maņ ai pošu Onti runojams.

Zabalá Zynu i as. Jugasi tu jam gribeisi īsvōtōt! A par veļti, nikō nabjš.

Eduards Táv tī moza gribeišona.

Zabalá Mari Ontá gryb precät. I Mará jam jōprecej.

Aneitá (*Klausūs, soka Katrái.*) Pazaklauš, mōt, kū jei izdūmōja.

Katrá Nagudra tu, Zabaleiņ. Vysu tu nūguli. Vysur par vālu! Nagudra! Pavysam nagudra.

Zabalá Tu mani naráj! (*Eduardam*) Mīljš, dielen, padori tai, lai Ontá apprecej Mari. Bjš i táv labi, i vysim. Nu kū jei tam Stuburam — vacs, atraitnis. Mīljš...

Jugasá As nagrybu.

Zabalá Klusi, roгона.

Eduards Nazalomojit, rodu bjšona jau nu jiusim viņ bjš.

Zabalá Taidu rodu! As jū nu sātys izdzeišu!

Jugasá Táv jau sātys nimoz nav! As tevi nu sātys izdzeišu!

Eduards Tai nikō nabjš. Esit mīrā. Ontá precās Jugasi.

Ontá (*Ītt*) Tá jau vasala sanōksmá.

Eduards (*Jugasái i Zabalái*) Ejmit nu ai mōti parunōt. Maņ ai Onti dareišona. (*Vysys sīvītis pi ceplá*)

Ontá Tu jau pavysam brašš šudiņ.

Eduards Nu jau labi. Soki — tu padūmōji par tū, kū as táv sacieju?

Ontá Par Jugasi? Maņ vīnolga. As vysu dareišu, kū tu gribi. As nikod naaizmiersšu, ka tu...

Eduards Navajag, Ontá, par tū runōṭ. Lai palík.

Ontá Tūmār. Kai tu tai vari? Taidu lītu aizmierst!

Eduards Tu jau naasi vaineigs. Tova mōtá ir vaineiga.

Ontá Kai tu zyni tū?

Eduards Tū jau vysī zyna. A tagad táv jōpalík styngram. Mōtái vairs naḷaun reikōtis. Vareisi?

Ontá Vajag varāṭ. Cytaidi jau labi nabṷṷ.

Eduards Tai vajag. Jugasá táv bṷṷ jōklausa. Verīs tik, lai mōtá nasaād. Jugasá jau tik lobu jiusim gryb.

Ontá As tū dareišu.

Eduards Jugasá, šuráj. (*Vysys sīvītis sekoj nūteikūšam*) Redzi, Jugaṷ, Ontá gryb tevi precāṭ.

Jugasá Voi patīsai? Edṷ kur laimá! Aneitá, pazaver i maņ bṷṷ veirs.

Zabalá As nagrybu!

Ontá As grybu!

Eduards Zabalá, esi tok vīnṷraiz prōteiga!

Katrá Kū tu kai nagudra? Nu lai jem!

Aneitá Laimeiga tu, Jugaṷ. Nu nūzabučojit!

Ontá Voi to vajag?

Jugasá Vajag! Vajag! (*Bučojās*)

Salimons (*Īit*) Kas to tá nūteik? Laikam bṷṷ vāḷ vīnys kōzys?

Eduards Da, Ontá precās Jugasi.

Salimons Kū? Jugasi?

Jugasá Da — mani!

Salimons Ai, — ai! Jugasá, Jugasá, as tok gribieju tevi precāṭ.

Zabalá (*Bailōṷ*) Nā, nā! As nagrybu, Jugasá ir munam Ontái. (*Vysi smeṷās*)

Salimons Radzu jau! Kur to as ai Onti varu sazacenšt. Maņ jau nu b̄yš tagad taipaņ puīša kōrtā jōpalīk. Vīneigō jemamō jau nu tu, Zabalá, pošā tagad esi.

Zabalá (*Verās Salimonā. Pauzá.*)

Katrá Redž — acīs īspraudá. Nagudra, kū dūmoj — nūpītņi? Ā — ītu gon. (*Vysi smeļās*)

Zabalá Kō smeļīs? Kō smeļīs?

Katrá Nagudra tu!

Jugasá Tagad ájtá vysi pi maná — sadzársim! Maņ vāļ ir divejis butelis sātā — pādejōs Meikula butelis!

Eduards Nu vīnu jiuš varot šudiņ izdzárt!

Zabalá Vīnu, vīnu, Eduarden.

Eduards (Zabalái.) Tagad tu esi apmīrynōta?

Zabalá As jau seņ tai gribieju!

Eduards Nu to ir labi.

Jugasá Tagad īsim. (*Vysi īt*)

Eduards Jugasá, pagaidi drusku, — tu Ontái nadūd dzárt. Šudiņ vāļ var, a vairōk leidz kōzom navar. I naudu nadūd. Dzierdi?

Jugasá Leidz kozom nīparkū. Ni dzárt, ni naudys. (*Aizīt*)

Salimons Tu gon tagad brīsmēigi reikōjīs. Nav labi tikť tovōs rūkōs.

Eduards Voi as slykti izdarieju?

Salimons As gon nagrybātu tikť tovā pavieleišonā. Tod tu i mani vāļ ai kaidu sapracynōtu.

Eduards Dzeivoj kai tu gribi patš.

Salimons I vīnsātā dzeivōť maņ navajdzās? Varu palikť tápaņ cīmā?

Eduards Vari.

Salimons Nu, nu! As naasmu kai vacs kačš, kas navar nu sātys škiertīs. Kur vysi, tī i as. Tu jau tagad b̄ysi 1els kungs!

Eduards Kai tai?

Salimons Māš šudiņ ai Meikulu bejom pi notara i tagad vysa nūteikšona par sātu tāv. Sāta pīdar tāv — tu saiminīks!

Eduards Kū tu soki? Tāvs?

Salimons Da.

Eduards Beidzūt!

Salimons To tu nu zyni! As jau tai dūmōju. Pec tōs naktš jys staigōja pavysam biedeigs. As jau dūmōju, ka prōtā jukš. Dūmōja, dūmōja, nu i izdūmōja. Labi izdarāja.

Eduards Labi tagad bjš. Tagad as vareišu vysu vīņraiz pec sova prōta. Dorbūs ļausim īstrōvōt svaigōkim viejim. Leidz šam nikō navarāja. Myužeigi mani aprāja tāvs. Partū ka tāvs i vactāvs asūt tai dariejs i jys nagryb cytaidōk. As gon dareišu cytaidōk.

Salimons Tu uzmaneigi. Jauni celi nav vīgli staigojami. I vacū navar atsvīst, tōs tok senejōs gudreibys, dorba ražys gryudi.

Eduards Māš tik palovys izsejōsim.

Salimons Nu verīs, verīs! As taidus gudrinīkus jau redzieju. Sazalasješ vysaidys grōmotys — sōk zōli vogōs sāt.

Eduards Kļūdōs cylvāks mōcōs. Strōdōsim, raudzāsim, lai var i bārnim kaidu gryudeņu atstōt. Cytaidi bjšim kai tukšā nūdzeivōjuši.

Salimons Labi jau. Tik tu tāvam nalič pōrōk sovu spāku just — cīš vacīs.

Eduards Kū nu.

Salimons (*Jūkoj*) Liksi vāļ nu sīvys škiertīs!

Eduards (*Smejās*) Bjš jōpadūmoj.

Meikuls (Īīt ai pōtogu.)

Salimons Zyrgu izjiudzi?

Meikuls Da. (*Salimons aizīt. Gara pauzā. Meikuls vairōs nu Eduarda skotim.*) Tu zyni jau?

Eduards Zynu, tāvs.

Meikuls Da. To nu saiminīkoj. Tai būs lobōk.

Eduards As tāv pazateicu, tāv. Tāv nabūs jōnūžāloj. Tu jau būs saiminīks taipaž.

Meikuls Nā, dāls. As tagad nikō vairs. Dori kai zini. Dori kai tu prūti — būs jau tai lobōk. Munai dzeivái gona.

Eduards Tai nā, tāv. Kas bejs lobs, tū mās i paturāsim, tik slyktū atmāssim.

Meikuls Kai tu gribi. Tagad tu saiminīks.

Katrā (*Kura lobu strāči atpakaļ īgōjusā i nūzaklausiejusā sarunu*) Ak tu vacīs ōzš! Seņ jau tai vajdzāja.

Meikuls Kū nu tu tī zyni!

Katrā As vysu zynu.

Meikuls Atdūd lobōk Pelieja naudu.

Eduards Kaidu naudu?

Katrā Nikaidu naudu as nadūšu.

Meikuls Nu tū mās vāļ parunōsim.

Katrā As ai tevi nimos runōt nagrybu.

Eduards Mōt!

(*Īit Ignats, Stuburs i Salimons*)

Ignats Jaunijam saiminīkam gūds i slavá.

Eduards Kū nu — vāļ jau navar zynōt kaidš būs!

Salimons Tagad magaričys nu jiusim obim.

Eduards Tik bez dzeršonys!

Salimons Tu tai kai jaunkundzá, Eduard! Kas par puisi, ka nadzer!

Stuburs Voi as slykts puisš? I nadzeru!

Salimons Tu jau taidš izadevš.

Eduards Lai kai — leidz kōzom nadzārsim. Voi nā, tāv?

Meikuls Kai tu gribi.

Ignats Aha — aplauzi gon rogas. (*Miedej*) Maņ vēl peipá nu zūbim
naizkryta! Redz, kai izkryta,

Katrá Kas nu vacijam vairs par peipi! Lai sād, aizkrōsnī.

Salimons Nu tu jau tagad ar aizkrōsnī siedeisi. Pi krōsnis jau bēs
Aneitái jōstōv.

Ignats Máš, Meikul, gōjam par kōzom nūrunōt. Voi máš navarātu
tagad nūsprīst, kai vysu darāt.

Meikuls Lai soka Eduards.

Ignats Kai tu, Eduard?

Eduards As dūmoju, pyrms lauleibom vysī trejs pōri tovā sātā. Pec
lauleibom vysī trejs pōri mýsu sātā. Nūkōzōsim i tod — kotrs iz
sovu sātu.

Ignats Trejs pōri, tu soki?

Eduards Da.

Ignats Kas to trešis? (*Īit Ontá ai Jugasi, Zabalá, Aneitá, daži puiši i
maitys*)

Eduards Redz, kur trešis!

Ignats Oi — valns! Ak, ta Jugasá nūzvejōja gon Onti. A soki, Eduard
— kū tu tū Onti tai, jys ža strōpi peļnāja.

Eduards Voi to tei slykta strōpá?

Ignats Voi tu dūmoj, ka jam Jugasá jōprecej?

Eduards Nā, tai nā. Jugasá loba maita. Nā, as dūmoju, ka táv kaidis
dora slyktu, tu atdori ai lobu — sirdšapziná bēs lobōkō strōpá!

Salimons Tu runoj kai bazneickungs! (*Īit Justa i Mará*)

Ignats Jiusu vēl tik tá tryuka.

Salimons (*Dzīd*)

Maitu mōtá zini dává,
Navar maitys savaļdāt.
Gaidi mōtá kai tu vari
Cikom olu izdareišu.

Mará (*Dzīd*)

As atgōju raudzātīs
Tymā sātā jaunus puisus,
Voi dzeneiti, ieveleiti,
Voi ai ciervi apkopōti. (*Vysi smejās*)

Salimons

Dūmōju redelis,
Pi tōs sīnys,
Tōs beja Mareitis
Ratajī zūbi.

Mará

Dūmōju vadzeiti
Pi tōs sīnys
Tys bej Salimona
Leljš daguns.

Katrá Kū to nu rejotās tik agri.

Ignats Pagaidit kōzu.

Salimons Dzīdi, dzīdi, Mareiņ, gon pec mieneša, kod pi veira
brauksi, raudōsi trejom aumaļom.

Zabalá Slykta maita, kura naraud, izīdama.

Jugasá As jau nu gon naraudōšu.

Salimons Gona raudōji veira maklādama.

(*Jaunīši dzīd*)

Dūd, Dīveņ, myglys reitu,
Kod as braukšu tautēņōs.
Lai as tōli naredzieju,
Lai as gauži naraudōju,
Lai as gauži naraudōju,
Nu māmenis aizejmūt.

2. aina

Meikula sāta. Kōzu dīna pavasarī, jaunijā sātā. Gaida nu bazneicys kōzinīkus pōrbraucōm. Dažys sīvītis, Katrá, Justa, Zabalá lik iedīņus iz golda.

Sīvys Māš jau dzierdājam kōzys b̄yš jiusu cīmā. A, ka vasalys trejs
ŗaizī, kas tū dūmōja.

— I golvonīs, Jugasá pi veira.

Zabalá Parkū to lai Jugasá naītu? Kas jai vainis?

Sīvys Papeliejusá maita jau beja.

Zabalá Voi tu lobōka?

Sīvys Beju lobōka, kod pi veira gōju!

— Nu kū nu — Jugasá jau ari vāļ loba. A kur tys Stuburs tá īzavārā?

— I vāļ pi taidys maitys!

— Maitai vainá beja!

— Mīrs, nu mīrs — mōtá tápaņ.

Katrá Kur nu tik ilgi nabrauc.

Justa Laiks jau b̄ytu.

Kaida maitiná (*Īskrīn*) Brauc jau, brauc!

Daži puiši (*Durovōs*) Brauc!

(Nu ōrinītis dzierđ zvaneņū skanis, rotu reibūni)

Sīva Ōtrōk sōļš-maizi!

(Katrá i Meikuls jem sōļš-maizi, stōv pi durovom. Sīvys īsōc dzīsmi.)

Kō tu gaidi, mōmulená,

Durovōs stōvādama?

Gaidu sovu aukliejumu,

Nu bazneicys pōrbraucōm.

Nu pōrjōja m̄ys bōlenis,

Saderiejš tautu maitu,

Saderiejš tautu maitu,

Samainiejs gredzintēnus.

(Īt kōzinīki, vysi trejs pōri pa prīšku. Puiši aizvalk raksteitu jūstu durovom prīškā i sauc — izpīerkumu, izpīerkumu! Leigavaini dūd naudu, leigovys cymdus. Katrá ai Meikulu prīškā ai sōļš-maizi.)

Sīvys *(Dzīd)*

Naīš vairs mūs mōsenis,
Ai vaiņuku bazneicā,
Ai šos dīnys bejumeni,
Ai gradzynu mejumeni.

(Mará i Aneitá apzačer mōtái ap koklu i raud. Kōzinīki īt ustobā. Sīvys dzīd.)

Ai māmená, mīla bolta,
Kai táv maná žāl nabeja,
Izšyupōji, izlīlieji,
Dūd tautom nycynōt.
Dīvenš zyna kaida dīna,
Myrgōdama saulá lācá,
Dīvenš zyna kai dzeivōšu,
Raudōdama mōtá dāvá.

Tik, mōsená, táv prōtená,
Kai mozam biernenám,
Atstōj tāvu mōmuleni,
Īt pi sveša ciļviecená.

Salimons Naskumdynojit, naskumdynojit! Naryudynojit, máitys.
Izraudōš acš, kū tod?

Kaida sīva *(Dzīd)*

Lai raud tautā izīdama,
Na pi veira dzeivōdama.

Salimons Naraudi, Aneitá. Tagad táv vāļ vīna mōtá. Áj sveicynoĵ,
býš laiki kūpā jōdzeivoĵ. (*Pīvad Aneiti Katrái. Katrá apčer jū.
Sīvys dzīd.*)

Māmeņ, munu mīlvōrdeit,
Pakalī palykusá,
Priškā gōja sveša mōtá,
Ai borgū volūdeni.

Áj, maitiná, tautēņōs,
Dzeivoĵ gudri aizgōĵusá,
Celīs agri, staigoĵ klusi,
Lai guļ tova veira mōtá.

Ignats Otkon raud! Voi to äšt nimoz nadūs?

Meikuls Īdzárĵ kaut kū ari darātu.

Salimons Nu gona raudōšonys.

Katrá Lyudzu pi golda.

Justa Siedit nu, mīlĵ.

(*Kōzinīki sāstās pi golda, vysi trejs pōri vydā.*)

Salimons (*Justai*) Nu, mōĵ, laimeiga? Redz, kai Mará — a?

Justa Paļdis, paļdis, mīlĵš.

Salimons Gon jau pīzateiksi vāļ!

Justa Siedi tok tu ar. (*Sīvys i maitys nūzastōĵ pi golda i sōc
apdzīdōšonu*)

Sīvys Nu kura sōkš?

— Sōksim nu svešōkō.

— Nu Stubura.

Voi, voi tu, Stubureit,
Kaida slavá táv atgōja,
Tu apiedi kača ásti,
Kriejumā mārčādams.

Salimons

Kucis rāja, kucis rāja,
Lecektená grybādamys,
Vōrāj mōtá auzu putru,
Dūd kuçom lecekteni.

Stuburs (*Dūd sīvom konfekšu tūti*) Ša tá jiusim. Dzīdit gūdeigu dzīsmi. (*Snādz olu*) Izskolojit reikli.

Sīvys

Slavejit, slavejit,
Aļtená deviejeni,
Kurs puiseitš olu mīl,
Tys mīl sovu ļaudaveni.

— Tagad Ontái.

Par kū Onti
Boda kōsi saucá?
Apādá ubogu,
Ai vysu vāzu!

— Jugasái, Jugasái!

Ir sīva rādzāta,
Na taida sīva,
Pušpyura sānolu,
Daguna golā.

Jugasá Mōsenis, dzīdit kū lobōku. (*Dūd olu i konfekšu tūti. Sīvys gryb dzárņ olu, nūgaršoj i sauc — ryugts! pasoldynoņit! Jugasá i Ontá sazabučoj. Sīvys sauc — niu soldons!*)

Sorgīs, Ontá,
Nu tevi kūšš.
Atšīpá Jugasá
Lelūs zūbus. (*Jugasá nykna*)

— Voi Aneitái dzīdōņ?

— Ka tik Eduards nazadusmoņ.

— Paprasāsim. Eduard, Aneiti var palilāt?

Eduards Var! (Aneitái) Nu sazatuļ!

Aneitá Navajdzāja.

Eduards Lai.

Sīvys

Ād, ād, Aneitá,

Naploti muti,

Īskriš žogota,

Ai vysu perekli!

Ād, ād, Eduarden,

Kaunīs raitu,

Jam galis gobolu,

Leiņ pabeņči.

Gon dzižu, gon dzižu,

Nazakaunáj, nazakaunáj,

Kō tīm beja kaunātis,

Kod tī bodā pamyrušī.

(Eduards i Aneitá dūd olu i soldonumus)

Kai b̄yš teikt, kai b̄yš teikt,

Lelys davys deviejeni,

Lai aug maizá, lai aug zyrgi,

Lai aug jauni orōjeni.

Salimons Kū, Aneitá, dūmoj: B̄yš tik labi? Nikō nabeja. As jiusim padzīdōšu kai veirs sīvu mīlōt sūla.

Sīvys Dzīdōtōjs atsaradš!

— Māš dzīdōsim!

— Lai dzīd!

Salimons Jiuš, kozys, atsapyutit. *(Dzīd. Pōrejī pīdzīd.)*

Āj pi maná, raitineitá, trai-ridi-rā,

B̄yš táv loba dzeivōšona trai-ridi-rā.

Trai-rā, trai-rā, ridi-ridi-rā.
Molku nosot̄ navajdzās,
Pa pagalá-i pīsvaideišu,
Pa pagalá-i pīsvaideišu,
Ar tevim-i kaudamīs.
Maizis cápt̄-i navajdzās,
Tukši b̄ys-i orūdeni.
Pupys sāt̄-i navajdzās,
Nu actenom pupys bierš-i.
Malnys maizis tu naiessi,
Boltys myužam naredzeisi,
Kraklu vālāt̄ navajdzās,
Ai pōtogu izvāleišu.
Ai pōtogu izvāleišu,
Iz tovys-i mugarenis.
Motus sukot̄ navajdzās,
As pa vīnam izplyukōšu.
Itai dzīsmái lai b̄yš gols,
Dzīdōtōjim dūdit ols.

Salimons Redz, parkū as nazaprecieju! Nagribieju sīvu mūcāt̄. (*Vysi smeļās*)

Peliejs (*Īīt*) Loba dīna, gosti. Oi kaidys lelys kōzys šudiņ tá!

Vysi Hō! Peliejs! Kū tod šys tá dūmoj pierkt̄?

Sīvys (*Dzīd̄*)

Šaidi gosti, taidi gosti
Šudiņ kōzōs sagōjušs,
Vīns ai torbu, ūtrs ai vāzu,
Trešs ai leiku dagunteni.

Peliejs Vysi ļaudš kōzōs. To jau as ar. Maņ jau ar gribīs prīcys.

Svōts Voi vysi lelū bodu aizāduši.

Vysi Da.

Svōts To nu rōdāsim jaunijīm sovu mīlesteibu, prīcynōsim jūs.

Sīvys Nu apdōvynōš jaunūs!

— Lelys dōvynys bēs!

— Tik bogoti rodi!

— Trejim pōrim iz ʒaizi!

Svōts Ignat i Justa! Sōcit. Maitys dūdit, maitom dūmit.

(Justa nas vodmolys blōčus, Ignats naudys mokus, nūlīk kotram pōram priškā.)

Svōts Cik tī naudys?

Ignats Kas tāv?

Svōts ʒaudim zynōt vajag.

Salimons Bēs kū pļōpōt.

Ignats Kotrā pīci symti latu.

ʒaudš Oho!

Peliejs Nazyn ʒaudš kur naudu likt.

Meikuls i Katrá *(Katrā nūlīk lelus lokotus, Meikuls naudys moku.)*

Svōts Cik naudys?

Meikuls Eduardam tyukstūša, pōrejīm pīcdesmit.

ʒaudš Ā! *(Īt pec kōrtys cyti)*

Ignats (Peliejam) Kō tu, Peliej? Voi tāv vāļ kaidi riekini tá? Voi tu patīσαι kōzōs atgōji?

Peliejs Maņ mozys dareišonys.

Ignats Kas to tāv?

Peliejs Maņ ai Katri runōšona.

Ignats Kas to tāv ai Katri?

Peliejs Īdevu jai naudu i jei maņ naatdūd.

Ignats Áj, nu áj. Tu nūpītni?

Peliejs Pavysam nūpītni. As dūmoju — kōzys, sveši ʒaudš, kauns bēs naatdūt.

Ignats Nu, Peliej, — nataisi traci. Cik to tāv naudys vajaga?

Peliejs Pīcdesmit latu.

Ignats Ša tāv nauda. (*Dūd naudu*) I nasoki nivīnam nikō. I pazyudi niu.

Peliejs Oi labi! Paļdis! (*Ignats aizīt*)

Sīvys (*Dzīd̄ dōvynōtōjim*)

Labi, ka as pataupeju,
Pārnūs cysu kiulineiti,
Tū varāja dōvynōt̄,
Jaunijam pōreišam.

Meikuls (*Peliejam*) Kū tu, Peliej? Pec naudys?

Peliejs A šudiņ...

Meikuls Ša tāv nauda. (*Dūd naudu*) I naprosi Katrāi. Lai palīk.

Peliejs (*Jem naudu, nasaprassōnā*) Paļdis. Navajdzāja. As jau...

Meikuls Nu, nu — tova nauda. Baiļōs peļneita, lai palīk. Bysim draugi. (*Aizīt*)

Sīvys (*Dzīd̄ dōvynōtōjim*)

Kōzys lelys, kōzys mozys,
Kōzys mani izpūstāja,
As nūkōvu dōvynai,
Sovu raibū kucalānu.

Katrā (*Baileigi pavalk Pelieju sōnš*) Peliej, as tāv atdūšu naudu. Grāks b̄ytu, ka paturātu.

Peliejs Kū Katrā, as jau ai Meikulu.

Katrā Nā, nā — Meikulam liç mīru! (*Dūd naudu*) Ša. Nasoki nikō Meikulam!

Peliejs A as tūmār Meikulam...

Katrā Liç Meikulam mīru! (*Aizīt*)

Peliejs (*Verās naudā*) Kū lai tagad doru. (*Verās, kai ļaudš līk dōvynys jaunijim pōrim.*)

Kaids veirs Kō tu tá, Peliej, ai naudu rūkā? Dōvynōt̄ grybi?

Peliejs As...

Cyts veirs Pazaverit — Peliejs namōk naudu sadalāt̄ trejim pōrim!

(Vysi smejās)

Svōts Nu, Peliej, lič dōvynu.

Peliejs *(Nadrūs verās naudā, it̄ pi golda, nūlik̄ kotram pōram naudu priškā.)*

Svōts Cik beja?

Peliejs *(Žieli verās naudā)*

Bolsi Palyka žāl!

— Redz, redz — raudōš! *(Peliejs ōtri aizīt̄)*

— Pazaver kaid̄s deveigs!

Svōts *(Skaita naudu)* Kotram pīcdesmit lati.

Bolsi Ot, nalobīs!

— Nagudrs tys Peliejs!

— Kū var zynōt̄, kaidi tīm riekini.

Zabalá *(Ontái)* Redzi, dāls, cik naudys!

Jugasá Maņ jau pošai vairōk ir.

Zabalá *(Nūglōsta jai vaigu)* Mīlō, maitiņ. Loba tu maņ. Seņ as tevi gribieju Ontái par sīvu!

Jugasá Māmeņ! *(Bučoj jū)*

Salimons *(Justai)* Verīs. Soki nu, ka breinumu nav. Zabalá ai Jugasi bučojās.

Justa Vysu tū Eduards!

Katrá *(Pīt̄)* Dōvynu pylns golds!

Sīvys Lai Dīvs dūd tik paņ pylnu dzeivi!

— Lai kai rokstā dzeivi dzeivoj.

— Kai deveinim sprygulim!

Meikuls Voi dōvynys dūt̄ jau beidzá?

Sīvys Beidzá gon!

— Loba b̄yṣ tāv vedeklená.

— Lela dorba dareitōja.

Salimons Naz kai vāļ b̄yṣ! A kū jiuṣ tagad pļōpojīt, dzīdit. (*Dzīd*)

Zingej tāvs, daiņoj mōtá,

Gaidūt dāla leigaveni.

Gon jiuṣ obi dainōsit,

Aizkrōsnī saleiduši.

Aneitá (*Apčēr Katri*) Dzeivōsim labi, mōṭ.

Katrá Dzeivōsim, mait. Tagad tu maņ kūpsi gūvṣ! Rádzás kai īṣ! Bez būršonys.

Aneitá Labi b̄yṣ.

Mará (*Apčēr Justu*) Laimeigō Aneitá, jei b̄yṣ ai tevi.

Justa Žāl maņ tevá, maitiņ, tagad. Tik kū atsadzeivōji tu i prūjom jau.

Mará Māmeņ! (*Apzačēr, raud.*)

Jugasá Ontá, cik maņ tagad labi! (*Apčēr tū*) Bierneni m̄ysim ari b̄yṣ!

Zabalá Maņ ari labi! Sova zámeitá, sova sāta b̄yṣ! Leli kari beja jōkaroj šūgod, Ontá, a redzi — sovu mās panōcám. Labi beidzās pādejīs gods!

Sīvys (*Dzīd*)

Kaida b̄yṣ sei dīnená?

Myglōdama saulá lācá.

Kaidu myužu as dzeivōšu?

Mōtá voda raudōdama.

Kam, māmená, maņ audzieji,

Ka pošai navajdzāja

B̄yṭ kōjenis apovusá,

Īmatusá iudinī.